

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁCI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetni díj!
Égész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.**
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEIT.

Ülésnapok a Köztelken.

1899. január 11. d. u. 3^{1/2} a gazdaság-
tiszték orsz. egyesületének
igazgatóválasztmányi ülése.
1899. " 13. d. u. 4-kor szegedi
kiáll. kertészeti bizottsá-
gának ülése.
1899. " 14. d. e. 10. szegedi ki-
állítás IV. főcsoportjának
ülése.
1899. " d. u. 4. Növénytermelési
bizottság ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egye- sület” igazgató-választmányának

1899. évi január hó 14-én, szombaton d. u.
4 órakor a „Köztelek” tartandó ülésére.
1. Mult ülés jegyzőkönyvének bemutatása.
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag ki-
küldése.
3. Meghát tagok bejelentése.
4. Új tagok felvétele.
5. Tagsági ügyek.
6. *Egyesületi tanács jelentése:*
a) néhai Wodianer Albert báró hagyat-
éki ügyében;
b) tisztviselők adója ügyében;
c) budapesti első gyermekmenhely-egy-
let kérelme ügyében;
d) „Dohány-Ujság” segélyezése ügyében.
f) számviteli iroda erkölcsi támoga-
tása tárgyában;
e) Szakvélemények adása tárgyában
hozott tanácsi határozat.
7. Egyesületi tanácsban megüresedett
tagsági hely betöltése.
8. Közös szövetkezeti bizottságha elnök
és 2 tag kiküldése.

9. Tariffa-bizottságha 2 tag kiküldése.
10. Iparegyesület háziparaszakosztályába
2 tag kiküldése.
11. Jelölés Csaky Petronella grófnő által
alapított 4 alapítványi helyre.
12. Jelentés a M. A. V. által berendezett
gyümölcsésztilti kocsikról.
13. *Irodalmi és tanügyi szakosztály ja-
vaslatai.*
1. Szakosztály megalakulása.
2. Kertészeti tanfolyam a Köztelken.
3. Közéleti gazd. előadások.
4. Simonyák-alap kamatainak hova-
fordítása.
5. Cserháti kérvénye „Talajismeret”
átengedése tárgyában.
14. *Állategésztési és állategészségügyi
szakosztály javaslatai:*
1. Szakosztály megalakulása;
2. Tenyészállatvásár megtartása
ügyében.
3. Ellenőrző tejevizsgálat.
4. Sertésszállítási tarifák mérséklése.

Ministeri leiratok.

15. Földművelési miniszter 1899. évben
rendezőző díjlovaglásra 2000 frtot adományoz.
16. Keresk. miniszter ábraktarmányokra
engedélyezett szállítási kedvezmény tárgyában.
Tudomásul vevendők:
17. Kereskedelemügyi miniszter a gyapju-
minősítő-intézet életbe lépéséről értesít.
18. Ugyanaz „Kozma Ferencz emléke”
című mű 51 példányát küldi.
19. Ugyanaz a magyarországi geologiai
térképhez megjelent magyarázó szöveg egy
példányát küldi.
20. Ugyanaz a gyümölcsfatenyésztéssel
foglalkozó s jutalomdíjban részesült tanítók
névsorát küldi.
21. Ugyanaz az 1897-ről szóló állat-
egészségügyi évkönyv 1 példányát küldi.
22. Ugyanaz a kelet-indiai lókvitvel tár-
gyában.

Budapest, 1899. január hó 7.

Gróf Desseoffy Aurél s. k.,
elnök.

Egyről-másról.

(A nyitrai programja. A tojáskereskedelem szer-
vezése. Vasúti szállítási reflektárisok.)

A nyitraimegyei gazdasági egyesület mult
hó 28-án tartott közgyűlésén Emödy József, az
egylet érdemes elnöke, hosszabb s színekben
gazdag beszédben foglalkozott a mult év
eseményeivel. Néhány ujság az ultra-agrízmu-
s típusú megnyilatkozását látja ebben a
beszédben. Felfogás dolga.

A mérsékelt hang, a higgadt tárgyalog-
ság előnye vitán felül áll, míg a túlzás még
ugyanazon követői között is nézetelté-
résre ad okot. Ám, ha a tisztelt kritikus urak
egy teljes életet szántak volna valamely eszme
megvalósítására, olyan életet, amelynek multja
már az önzetlen munkakészség bizonyítékaira
is utalhat s ha eközben tapasztalták volna,
hogy főrekrésükben néhány *élszárny* emberen s
a jó Istenen kívül senki sem támogatja őket,
akkor talán megértették és átértékelték a joga-
sultságát olyan emeltek hangok és erősebb
színek alkalmazásának is, amelyek tulajdonsá-
gai az öné meggyőződésnek.

Tény az, hogy a nyitraimegyei gazdasági
egyesület hivatást vállalni be. Vezél mindenütt,
mozgékonyan a tettek színhelyén terem,
intézköny, szervez és alkot, ha nem is hang
nélkül, de nem is eredmények nélkül. Az ö-
nségely érzélet senki jobban fel nem ébresz-
tette, mint ő. 54 hitelszöveveteket alakított
immár s ezek koronája a legutóbb megalakult
megyei központi hitelszöveveteket. Ez az egylet
s ennek buzó vezetősége nemcsak figyelmet
érdemel, hanem ma a példadás hivatása is
az övé. Amit életének egyik eredményduma sza-
kasza után az elnöki megnyitja tartalmát, az
előttünk se fusson el nyom nélkül. S nézzük,
hol van benne a túlzás.

Azt mondja, hogy a kiegyezési kérdé-

Veszünk

Luczerna

Lóhere

stb. magvakat a legmagasabb napi árákon.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

megfelelnek a merkantil-liberális közgazdasági irányzatnak utóhája, mert ha az okor agrár-politika említi ezt nyert volna közgazdaságunk, most nem kellene visszakínálni a gazdasági felszabadulás alkalmát. Ez igaz.

Út mondja, hogy az önálló magyar vámtérület önálló magyar agrár-politikának kell megelőznie. Ez is igaz.

Panaszkodók, hogy a központi Hitelintézet megalkatásánál a pénzügyi köröknek jutott a főbb szerep, hiányzott azonban onnan a szövetkezetek ősz atyamester: gróf Károlyi Sándor. Jogsúgtul észrevelt.

Panaszkodók állategészségügyi törvényeink végrehajtása ellen; hizomárhánkat nem tudjuk felszabadítani a st.-márci vestegelő vásártól. Felpanaszolni való hátrány.

Kéik a kartelek gazdálkodása ellen. Teljes joggal. Utal a jövő programjában az önségely kifejlesztésére szövetkezetek létesítése révén; utal az egyéni függetlenségre és a felelősségi szeretetre, melyek ősfőorrái a becsület munkálkodásának, alapkövei a szabad és igazságos intézményeknek. Ez az irányjelölés nemcsak helyes, de szép és nemes is.

E kijelentéseknek sem jó intencziójuk, sem meggyőződésseltségét nincsen ok kétségbe vonni. A kinek az erős hang nem tetszik, az gondolja meg, hogy az erő megnyilatkozása mindig sértő. Am a mentő kezének nem tudjuk be hibáit, ha durván ragadnak. S gyengéd kezek finom legyintése nem is mentő szolgálatra való.

Efele kijelentések súlyát és értéket a tett-készség meg a telképesség garanciái után itéljük meg. A nyitrameg gazdasági egyesület eddigi működése eredményeiben felmutatta a kellő garanciákat. Kivánjuk, hogy a jövőben is legyen ereje a kitarítás derek, hazafias programjainak megvalósításához.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetének igazgatósága egy igen életrevaló terv érdekében felhívást bocsajtott ki. Czélja a tojás kereskedelmét szövetkezeti alapon szervezni. Evégből a vidékeken működő hitel-, fogyasztási- és tejszövetkezetek felhívja, hogy a tojás gyűjtését és értékesítését is végké be ültetik körébe. Hogy a dolog könnyen megindulhasson, a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte hajlandó: a vidéki szövetkezetek által gyűjtendő tojásrudat fizet árakban átvenni, sőt azoknak a szövetkezeteknek, melyek a tojásgyűjtésre vállalkoznak, a szükséges szállítóadókat egyelőre ingyen bocsátja rendelkezésre s ellátja azokat a szükséges utmutatókkal is. A vidéki szövetkezetek a beszerzési ár és az eladási ár közötti mutatózó különbözethez, tehát a nyereséget vagy termelői tagjai között osztandó szét, vagy saját közöredők czéljaikra használhatják.

Sem a vállalkozás, sem az annak révén elérhető eredmények nem kicsinylendők. Tojás-kivitelnek értéke évenként átlag 10 millió forint tesz ki. Tudvalevőleg az az elég fontos kereskedelmi ág teljesen közvetítők kezében van, akik a vidékenként összeszedett tojásrudat egyes-nyesen Bécsbe irányítják; itt történik az áru értékesítése, a közkereskedés a kereskedelmi utra való indítása. A tojáskereskedelemből eredő hasznót tehát nem a magyar kistermelő, hanem javarészt

az osztrák nyarakerkedelem rakja zsebre. A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte fordítani akar a dolgot; melegen felhívjuk tehát a vidéken működő szövetkezeteket, hogy okok és hazafias vállalkozást saját érdekében is segítse elő. A vidéki szövetkezetek általában igen szerény eszközökkel szokták működésüket megkezdeni; megbecsülendő tehát a tojás-okzeres értékesítése révén kinálkozó jövedelmi forrás is, annak inkább, mert a legeszerényebb anyagi eredmények is a szövetkezes elnögyet fogják dokumentálni éppen csak előtt, akiknek a társulásra legnagyobb szükségük van.

Magyarország és Ausztria egymás között való forgalmában, jelesen oly forgalmakban, ahol a hajózás egyáltalán szóba jöhet, a vasuti igazgatóságok vezetését díjtelkelevményeket adtak, még pedig visszerítésben alakjában. A kedvezményes versenyszabáltsi díjtelkelev a rendes szállítási díjtelkelevhez viszonyítva a Budapest és Bécs viszonylatában 13-16t egészen 100%-ot tesz ki. A kedvezmény (refrakciót) a küldemény feladója veheti igénybe.

A szállítási díj olcsóságának az érdekében szállítóközönység örül legjobban és ha mi mégsem örülünk annak, hogy a vasut a vízi verseny által kényszerítve van szállítási díjtelkelev le szállítaini, annak fontos és súlyos oka a „refrakció”. A refrakció okozója annak, hogy a legtöbb esetben nem a jogosult megrendelő — vagy mondjuk nem az, ki a szállítási költéséget fizeti — élvezi az olcsóbb szállítási költéséget elönyt, hanem élvezi a legtöbb esetben az, kinek a szállításhoz semmi köze sincsen: a *speditör*. Valamint eddig, egy most is fel-emleljük az ellen szavunkat; mert ez a refrakciót elönyt ad annak, akinek a szállítást létrejövetelemben semmi érdeme nincsen. Ha a vasut a szállítást nagyobb forgalmát biztosítani akarja és ezt a versenydíjtelkelev által véli elérhethi, tegye az érdekelteknékhöz hozzáférhetőké ezen versenydíjtelkelev igénybevehetését nem refrakció útján, hanem oly módon, hogy a feladónál alkalmaztassanak a kedvezményes fix díjtelkelev.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Ifj. Sporzon Pál.

Gőztalajmivelő eszközök.

II.

A gézőkék.

A gézővel való talajmivelés általános elterjedésére a különböző gőztalajmivelő rendszerek egymagukban vége még nem elegendők. Ezek inkább csak a terület- és terepviszonyokra, meg a befektetési tökéltre nézve bírnak jelentőséggel. A tulajdonképpeni talajmivéléshez ezeken kívül még a talajmivelés munkálatainak megfelelő eszközökre is van szükség.

Fowler ezirányban is eléget téli a követelményeknek, amennyiben ma már a legkülönbözőbb talajviszonyoknak és mivelési módoknak megfelelő gőztalajmivelő eszközök állnak a gazda rendelkezésére.

A Fowler-féle gőztalajmivelő eszközök szántáson kívül a lazítás, porhanyítás, boronálás és hengerezési munkára is készülnek, sőt e rendes munkálatokon kívül különleges viszonyoknak megfelelő gőztalajmivelő eszközök is léteznek.

A talajmivelési munkák neve szerint ez eszközök is felszántanak, ekék, lazítók, porha-

nyítók, boronák, hengerek és különleges eszközök csoportjára.

A Fowler-féle gézőkék a szántási munkák különböző módjai szerint különböző alakban, nagyságban és szerkezeti elrendezésben készülnek. A legfontosabb szántásnak ugyanis általában háromféle módját alkalmazza, az mi viszonyonként és pedig a mély szántás, a mélytelítés, a közép mély szántást, veresekörök és vetés előtti és a sekély szántást a tartó-buktatásnál.

E háromféle szántási munkának megfelelően Fowler készített hozzávaló ekéket, melyeknek jellegzetesebb alakjai következőképpen vannak ismertetve.

Mielőtt azonban a Fowler-féle gézőkék részleteiben ismertetve lesznek, tisztában kell lenni a mai gézőkék általános szerkezeti elvvel. A gézőkék általában a *balanc-rendszer* elvén készülnek. Ez pedig abban áll, hogy két teljesen felszerelt eke egymással szemközti lesz állítva és egy közös taligával van a két gerendére alátámasztva. E közös taliga tengelyéhez a gerendékely — melyek e gézőkéknek háromszögűlaka vas- vagy aczélerékkel — csatlakoztatva vannak kápszalva, vagy a tengely körüli függesztés irányban bizonyos határok közt elfordíthatók.

Igy tehát elérhető az, hogy míg az egyik eke a földön áll, a vele szemközti levő másik eke kiemelkedik és felfelé hajlik. Az ekék ki vannak egyensúlyozva s egy ponton — a közös taligával — alá vannak támasztva. Amint a munkát illeti, az egy történet, hogy míg az egyik eke szánt, addig a vele szemben fekvő eke ki van emelve. Mikor a barázda végére jön az eszköz, akkor a szántó eke kiemelkedik a barázdából s most a másik eke jön le a földre, hogy a visszamentó úton dolgozzon.

Az ekéknek ennek megfelelően működő gerendelyen ugyanazon irányba fordítva vannak megterestve. A gerendelyek iles van készítve az ekét vezető munkák számára, ki onnan kormányozza az eke irányát csavarkerekes kormányzó készülékkel. A taliga felett pedig a taliga — melységet szabályozó készülék, melyvel a taliga kerekét állíthatók a barázda mélységének megfelelően.

Ezen itt változ elv szerint készülnek Fowler gézőkék az egy, forgó gerendék, 3 barázdas szántó ekén kívül, melynek részleteiből szerkezeti leírása ezen eke ismertetéséhez lesz mellékelve.

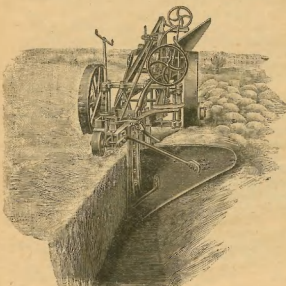
Az előbb említett háromféle szántási módra szolgáló ekék jellegzetesebb alakjai a következők:

A *mély szántó*szűkítő mák ekék általában — nagyobb erőszükségletük miatt — kevesebb ekeketelhet bírnak. Minél mélyebbre kell az illeto ekeket dolgozni, annál erősebbnek kell lenni az illeto szerkezetnek s annál kevesebb barázdat húzhat az eke. A legmélyebben járó gézőkék, mely azonban a közönységek szántási munkáknál nem használtatik, a *rigol-ekék*, melyly 80—90 cm. mély barázdatok lehet huzni. Ezen eke a gazdaságban csak a legolcsóbb munkára való e különösen nagy jelentősége van a szőlőtelepítések, komlóskertek, firteltelek, gyümölcsösök, fásalkók rigolozásánál.

A Fowler-féle gézőrigol-ekék csak egy eke-tel van, hosszú és igen erős kormányvány, az ekékkel előtt pedig előháló van a gerendelye erősítve. Ha az ekék mélyre szánt, az ekék a barázdából áll. Hazánkban már több helyen használják ezt a gézőrigol-ekét, elsősorban a szőlőtelepítésekénél, amennyiben a rigolozás munkát jóval olcsóbban végzi, mint a kéziérő és jobban is. Vele napoként átlag 3—4 kat. földnyit terület rigolozható meg 80 cm. mélyre megmunkálva a földben is.

A közönységek gazdasági mély szántásánál, az ugynevezett mély mivélésnél, midőn tehát 30—45 cm. mély szántásról van szó, a *két-, három- és négybarázdas* eke felel meg legjobban. Közöttük talajon a két- vagy hárombarázdas, lazabb talajra a négybarázdas eke való. Ilyen

jobb hárombarázds Fowler-féle gőzekét mint 9. sz. ábra. Egy-egy gerendykeret három kelet van csoroszlyakalegűtt. A vonóhorgok taliga alatt vannak elhelyezve. A gerendyék ülső végén egy-egy kar nyúlik ki, mely a odronyököket fekteti le a barázda mellé. Az ilyen rendszerű mlyítő ekek azonban csak oly talajviszonyok közé valók, hol az altalaj is jó és annak felhajtása nem romlik el a jó feltalaj s ahol elegendő trágya is van a gazdaságban arra, hogy az így megnagyobbított termő réteg megfelelően trágyázható legyen

18. ábra. Fowler-féle gőz rigolók.

De sok olyan talaj létezik, hol a felső termőréteg alatt nincs jó altalaj, tehát annak felszántása s foltozása hátrányos lenne. Ily talajnál az altalaj felhozni nem szabad ugyan, tehát a közönséges mlyítés nem alkalmazható, de azért az altalaj felhajtása mégis kívánatos és hasznos! Jár. Erre szolgál a 20. ábrán bemutatott *altalajfürkészt* *mlyítő eke*. Ennél minden eketést mögött van még az ekénél mélyebben járó turó-*eke* felsoróító, mely munka közben a barázda talpát turlja fel még 10–12 cm. mélységre, de az ott levő földet nem hozza fel. Ily formán a felső talajréteg egy művelettel felszántatik s ugyanakkor az alsó talajréteg is felhajtásra. Ahol tehát a talajviszonyok nem engedik meg a rendes mlyítést, vagy a hol nincs elegendő trágya, — mert a mély műveléshez a mély szántásnál kívül bő trágyázás is szükséges, hogy jó eredményt értsünk el — ott ezen ekét alkalmazva biztosíthatók a mély műveléssel járó előnyök.

A *középmly* vagyis a rendes szántáshoz való gőzek szerkezetére nézve azoknak a 19. sz. ábrán látható gőzekével s tőle csak annyiban térnek el, hogy a három, illetve négy eketést helyett négy-öt eketést van egy-egy gerendykereten.

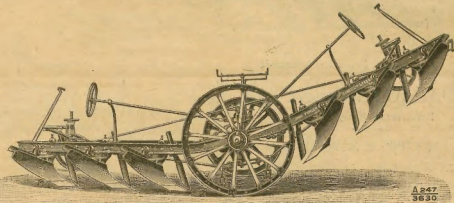
A *sekély szántásra* szolgáló gőzekék azonban már beosztással vannak szerkesztve. Sekély szántásnál ugyanis — miután ehhez kevesebb vonóerőre van szükség — mindenképp először két eketést tesznek egy gerendyre, mint az pl. a 21. ábrán feltüntetett *hétbarázds hantó-ekénél* látható. De mivel ezen ekek is a *balance-rendszer* elvén készültek, az egyik eke szántás közben itt is fel van emelve.

A másik — *dolgozó* — eke azonban csak sekélyen hatol a földbe, tehát a szabadon lengő eke sulya az előbbi a földből kiemelni iparkodik. Különösen áll ez a tengely menetnél, mikor a rúdoktatás is nagyobb s így a szabadon lengő ekének kiemelő hatása még fokozódik. Ez a régibb szerkezettől gőzhatón ekéknél tényleg meg is volt és éppen ez volt az oka annak, hogy a gőzekével sekélyen szántani sohasem lehetett oly jól, mint mely szántani. E bajon azonban az újabb Fowler-féle gőzhatón *balance-ekén* segítették az ugynevezett *antibalance-készülék*. Az *antibalance-készülék* elrendelését és működési módját a 22. ábra mutatja.

A többi *balance* gőzekénél ugyanis a gerendyék közvetlen a taligatengelyre vannak szerelve úgy, hogy a két eke a tengely körül

Amint azonban az eke megindul, akkor a földön levő eke hátrább marad, az alátámasztási pont előre csuszik a kengyel végéig. És ezzel a sulypont is, mely a két ekegerendyét találkozik helyén van, hátrább kerül a földben levő ekehez közelebb, amint az a 22. sz. ábra baloldali rajzán látható. Így tehát a dolgozó ekénél nagyobb lesz a suly, mint a vele szemben levő lengő ekénél. A nagyobb suly következtében a dolgozó eke még sekély szántásnál és gyors mozgás közben is biztonságban áll helyén. Ezzel a készülékkel tehát el van hárítva az a hiba, mely eddig a gőzekével való sekély szántásnál fellépett, hogy t. i. az eke kinyugott a barázdból. Ilyen szántó-ekét mint a 23. sz. ábra is.

Ezenkívül van Fowlernek egy másik hantó-ekéje nyolc eketettel, mely nem a *balance-*

19. ábra. Fowler-féle hárombarázds gőzke.

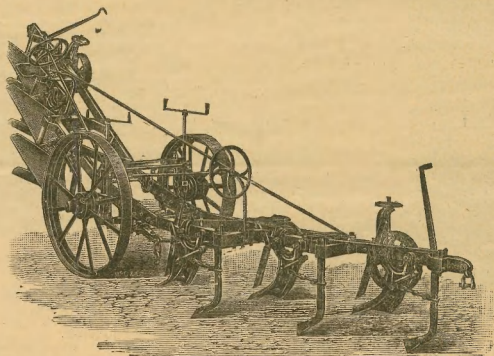
mint forgó, vagy jobban mondva alátámasztási pont körül elfordulhat. A hantóekénél az is alátámasztás nem fix (álló) pont, hanem a két ekegerendyekeret találkozási pontja alatt van egy kétkaru, belül fogazott kengyelvezeték, mely mintegy a gerendyék folytatását képezi, ugyanazon irányban menő karjai, mint ahogy

rendszer elvén épült. Ez az új, ugynevezett *fordulórúdszerű gőzke*, melyet 24. ábra mutat. Itt csak egy gerendyén van az ekének és ez a gerendyél elfordítható hossztenyélre körül. Erre a gerendyre van horgolva, vagyis eketéstárpá felsoróító úgy, hogy minden ekétéstárpánál, mikor az egyik eketést dolgozik, a másik felett szabadon áll.

A két eketést közös csuklóval van a közös gerendyre erősitve s azonkívül kormányozhatók is össze, vannak kapcsolva. Az eken csak egy ülés van készítve a kormányzó munkás számára, ki innen mind két menet alkalmazva kormányozhatja azt. Mivel az ekek csak egy gerendyre ülnek, elessik az a hátrány, hogy a lengő eke a dolgozó ekét kiemelni iparkodik helyzetéből.

De ugyanezek a közös gerendyék következtében az egész eke is rövidebb lett, annál tehát kisebb területet is megfordíthat. Ami pedig a munka módját illeti, az nagyban s egészen [meg-egyezik ugyan a *balance-gőzekék* munkájával, de a *fordulás* másképp történik itt. Míg a *balance-ekénél* a *fordulósor* előbb a dolgozó részt kell kiemelni s ezzel a másik ekét munkába állítani, addig itt a *fordulást* a *gőz* gép sodronykjaitól *önműködőleg* végzi. Amint ugyanis az eke a barázda végére ért, akkor a kődel segélyével a gép az ekét egyik kerek körül megfordítja. A *fordulás* alkalomával egyenlő alfordulunk az eketetesik és a visszamenet azonnal megkezdődhet. Tehát a *fordulás* gyorsabban és egyszerűbben történik, nem kell hozzá külön munkás. Melléklet 25. sz. ábrán mutatja ezen két ekét munka közben.

Ezek a *gőz* talajmlyítésre szolgáló Fowler-féle gőzekék jellegzetes alakjai. Vannak az

20. ábra. Fowler-féle kombinált mlyítő-eke alsótalajfürkészt.

a két gerendyél össze. A kengyelvezetéknek nyúlik át a taliga tengelye, melyre itt fogasok vannak tolva úgy, hogy a tengely a vezetékben, illetve a vezeték a tengelyben, előre-hátra mozdíthat. Ilyen vezeték van kettő, a két taligakerék mellett. Ha az eke mindkét része egyenlő magasságra van kiemelve a földből, vagy az eke nyugodtan áll, akkor a tengely a vezeték közepén áll annak legmagasabb pontján és az eke sulypontja is most közöppen van, mint azt a 22. ábra jobboldali rajza mutatja.

itt tárgyalaton kívül még más ekealak is, de azok vagy csak ezeknek változatai, a különböző talajneveknek megfelelően készíte, pl. hirtelen fordító, vagy lassan fordító ekeketekkel ellátva; vagy pedig különleges eszközök szolgálat alá, melyekre a rendes gazdasági üzemben nincs, vagy csak ritkán van szükség.

íj. Szporon Pál.

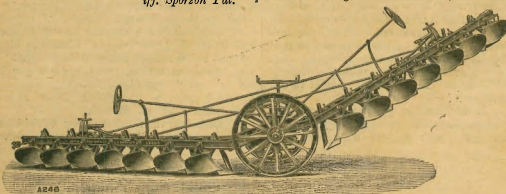
A *Puccinia Rubigo* vera második gazdái az *Erdeslevelék* családjába tartozó növények képezik, minők a *mezői kőmogy* (*Lithospermum arvensis*) az *orosz ábracse* (*Arcchusa officinalis*). Közönségesen a gabonaszalmát belepő téli spórák tavaszi csírázása után ezeken a növényeken jelennek meg a *Puccinia Rubigo* vera *csészék* (aecidium) s

vera éppúgy megint, mint akár a buzán, rozson vagy az árpan.

Rozsdán kívül a beküldött buzán még egy más gombabetegség is észleltető. Ugyanis az elszáradt levelek többször sötétbarna molyhos foltok észlelhetők, mint a *Cladosporeum herbarum* nevű gomba okoz.

Majdnem bizonyosra vehető, hogy ez a gomba, mint másodrendű jelenség, tehát mint szápraftó, telepedett meg a levelek elszáradt följlaján, tehát maga a betegség előidézésében nem vett részt. A tárgyalt két gombán kívül azonban a buzában két parazita legyet is lehetett találni, ugymint a *hesszeni légy* bábjait és a *frítély* álcáit és bábjait.

Mint a hesszeni légy egymagában, mind a frítély egymagában is képes ugyanolyanekép károkat okozni, mint a rozsdá, s így tehát lehetséges, hogy a buza szában fonyó károsodásának ezek a legyek a főokai. Ezt csakis a helyszini vizsgálat döntheti el. Tessék a száradó buzánövények tővét, lefejtetve a külső leveleket, vizsgálni; ha ezek tulajdonnyománnyal meglátja a legyek bábjait s esetleg álcáit: ez annak a bizonyítéka, hogy a legyek végképp fölég a pusztulás küllésében akort, ha sok a száradótól nagyon belepött buzát talál a nélkül, hogy ezek száradásnak indultak volna, s a nélkül, hogy ezekben a legyekre ráakadna.

21. ábra. Fowler-féle hátharászó eszközök antialance készülékkel.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Bevetés: Mezey Gyula.

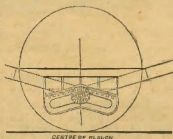
Beteg buza vetés.

S. J. ur Kisházról a következő kérdést intéste hozzánk:

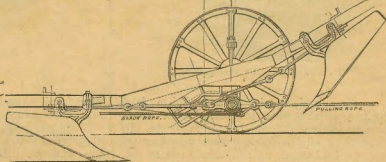
A kezesem alatti gazdaságban a kora, szeptember hó közepén vetett buzán általában ismeretlen növénybetegség jelentkezt. Beküldtem egy-két beteg buzaövet, kérem a betegséget meghatározni.

A *Kisházról* beküldött buza vetésen először is *rozsdát* látni, mely erősen belepote a leveleket s különösen a még zöld leveleken feltűnő. Göröcsi vizsgálatnál meglátni, hogy a *Puccinia Rubigo vera Winter* nevű gabonarozsdával van dolgom. Hazánkban is nem egyszer tapasztaltattott — a „Köztelek” hasábjában is többször volt róla szó — hogy ez a gomba már őszele annyira megtámadja a vetéseket, hogy ezeken jelentékeny kár esik, sőt tudok példát arra is, hogy a vetést a rozsdá miatt már őszele ki kellett szántani.

csakis eme csészékkel fejlődő spórák terjesztik át a tavasz későbbi folyamában a betegséget a zöld gabonára, melyen ilyenkor jelennek meg az első rozsdafoltok, a gomba *nyári spórái* (uredo spórái).

CENTRE OF GRAVITY.

22. ábra. Fowler-féle antialance-házrókák szerkezete.

Már most a rozsdá fűsi megjelenése megfigyelhető ugysis, hogy a szábanforgó rozsdá-gomba a csészike alakot egyszerűen átugrota, a midőn tehát felteszük, hogy a rozsdás szalmán lévő s már őszele csírázásnak indult

Természetes azonban, hogy az estelehen is, ha az derül ki, hogy főkértve a legyek, ahhoz, hogy a legyek által megtámadott tövek mielőbb elpusztuljanak a rozsdá is hozzárulott. Ha a helyszini vizsgálat azt derítene ki, hogy a legyek a főkértve, a teendő attól függ, hogy milyen mérvű és milyen elosztású a pusztulás?

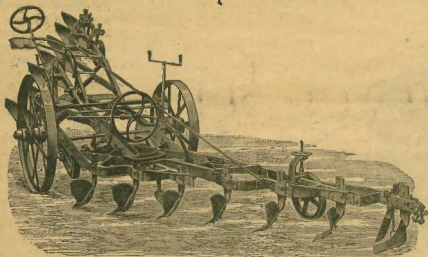
Ha ez kismérvű és elszórtan jelentkezik, nincs egyéb hátra, mint nyugodtan bevárni a tavaszt; ha ellenben a pusztulás nagymérvű s egyes tablákon vagy a táblák egyes nagyobb területein koncentráliódik, ez esetben az ilyen területeket tanácsos mélyen elszántani s kora tavasszal meg nem bolygatni, s csak késői oszlamadót vagy más későn vetendő növényt abba bevetni.

Ha a helyszini vizsgálatok azt derítene ki, hogy aránylag kevés buza tövön találhatók a légyparaziták, s hogy száradnak azok a növények is, a melyeken csak rozsdá észleltető: ez azt bizonyítja, hogy a fopasztító a rozsdá. Ez estelehen legelőbb a legeltetés lehetne ajánlani, a mi hátráltatja a buza buja fejlődésében s ezzel együtt hátraltatja a rozsdá fejlődését is.

Kiszántani most már a rozsdá által erősen pusztított vetést nem volna tanácsos, mert ennek haszna nem sok lenne.

Ha hideg időt állanak be, a rozsdá nemek csak megakad fejlődésében, hanem tönkre is fog menni, s lehet, hogy kedvező tavaszi időjárásnál a buza még jól őszelezi magát. Sokszor a károk becselésében a gazda szeme nagyon csalódik: megéset nem egyszer, hogy az a vetés, a melyre őszele nem egyszer, keveset vetett, nagyon kielégítő termést szolgáltatott.

Mezey Gyula.

23. ábra. Fowler-féle hátharászó gézke antialance-készülékkel.

A *Puccinia Rubigo vera* nevű rozsdá-gombafaj nevezetes arról, hogy *téli spórái* (teleuto spórái), melyek a gabonaszalmán találhatóak, nem igényelnek nyugalmi időt, hanem már őszele is kicsírázhatnak.

S ha ez megtörtént, behálhat a már kikelt vetés infektációja. Ez estelehen tehát a rozsdá-gomba fejlődése előre a rendes menetéül, mert tudjuk, hogy a fejlődés rendes menetéül a rozsdá-gombák valamely gabonafajén kívül *egy második gazdái* is igényelnek s ha ezen tantyát ütött a rozsdá, a gabonát az infektáció innét őszele érni.

téli spórák közvetlenül képesek voltak a kikelt őszi vetést infektálni.

De az infektáció ugysis eltérpölyhöz, hogy akkor, a midőn a gabona már érésbe ment, tehát a midőn megkezdődik ebben a teli spórák keletkezése, egyes olyan füvekben (*Bromus-féléken*), a melyek ekkor is zöldültek még, a nyári spórák képzése tovább is tartott, honnét ezek egyrészt a talpra hullott magvakból kikelt buzát, majd pedig a kikelt őszi vetést infektálják; tehát ebben az estelehen a *téli spóra* fejlődési alak maradt ki, illetve utogortott az. A *Bromus-féléken* ugysis a *Puccinia Rubigo*

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

Szarvasmarhák szabadban való teleteltése.

Δ A szabadban való teleteltés indokolt lehet nagyobb gulyánál, hol az istállóhány, vagy a kölesg megtakarítása kívánja azt.

A szabadban teleteltést kiálják a 2 éven felüli heverő állatok, azonban a hízók, vemhes és borjas tehének, igás ökrökön, 2 éven aluli fiatal állatokon, valamint az idegen nyugoti marhán megkísérleni nem tanácsos.

A szabadban teleteltésre szánt állatot már a legeltetés időnye alatti szoktatni és edzeni kell, t. i. szivaros időben vagy éjszakai hálásra istállóba, vagy felszerekbe hajtani nem szabad, hanem szabadban járjon-keljen és haljon. A őrszről a szőrt augusztus végén nyíróval csészérel előlívótani, midtal a test az idő viszontagságaihoz hozzászokik és a bekövetkező télre sürőbb és nagyobb szőrözést kap. A szabadban addig tartandó emiltett módon, míg a föld megfagyott, csak a szükségeseltetésre hajtandó a felszerbe.

szélfürvás leggyakoribb, felszer állítandó a szél irányában bedeszkázva a fedélig, hol az állat eső, hó és szélfürvától védve legyen. Ezen felszer akkora térfogatot kell hogy bírjon, hogy alatta minden egyes állatra 1 1/2 □-öt terület jusson.

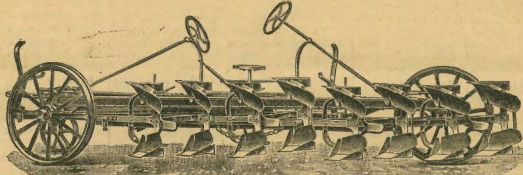
A készítés sűrű deszkázat, vagy sövény lehet, 1 öl magasságra emelve, mert a ritkán lécezett kerítés közé szarvát, fejét mesterkedik bedugni az állat, vagy az alacsonyban keresztüll ugrani kísérli meg.

Az etető jászakokat a felszer deszkázott fala mellé állítsuk, mert a szabadban elhelyezett jászakok a kötélen állatok átugranak és könnyen meggyomorodhatnak. E czéla alkalmasak az emelhető jászak, melyek a szélesség és mélységnek megfelelően olyan hosszúra készítenők, végeiken 2 négyzetbe háló erősítve, hogy azt 2 ember a trágra nő-

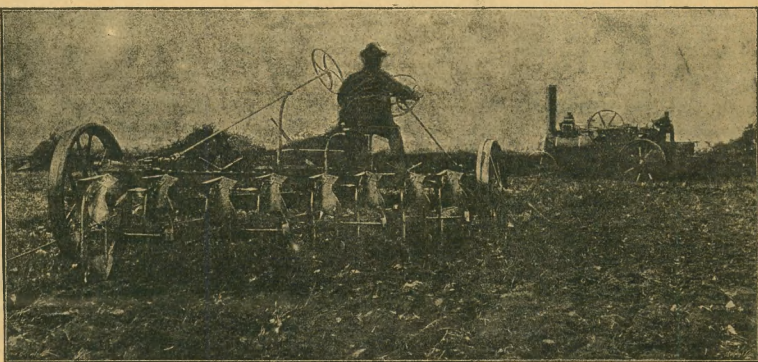
megfosszjuk őket még ama melegtől is, mit a trágra kifűjt. Az állatokat piszkos és nyirkos almon feküdni ne hagyjuk, hanem minden nap friss száraz almot horjunk alálok, mert ellenesében az almotól piszkos, nyirkos test könnyen meghül. Az almozás csak annyi helyre terjedjen ki a felszerben és felszer körül, a mennyin az állatok könnyelmesen lefeküdhetnek, mert ha az egész bekerített területre történnék, úgy a hideg levegővel való érintkezés folytán a széles alföldöllet kihűl, vagy ahol állati ürülékkel érintkezett, megfagy, nem erjed és melegt nem fejleszt, az állatok szórányosan felüznének s így egymásk melegt sem kölcsönözhetnek.

A takarmányozás száraztakarmányemekkel történjék, a sok vizet tartalmazó répa, vermett és fűlesztett takarmányok stb. nem etethetők, mivel nagy hidegben már az évs alatt megfagnak, hanem melegeitőb molésk stb., jó hatással bír. A b6 és jó takarmányozás kivételével megkívánatik, mert a gyenge és szük takarmányozást nemcsak, hogy megcsinálja az állat, hanem el is pusztulhat mellette.

Az állatok takarítását és tisztántartását is mulasztjuk el; ez nem vesz annyira fáradságot igénybe, mint az istállózatok-

24. ábra. Fowler-féle forduló rendszerű új gőzöké.

25. ábra. Fowler forduló rendszerű új gőzökéje szántás közben.

Miután a föld megfagyott s a legelőn való halátás lehetetlenül vált, az állat egy bekerített, felszerrel ellátott helyiségbe jut. Ezen helyiség oly nagy legyen, hogy abban minden egyes állatra legalább 5 □-öt terület jusson, mely területen szabadon mozoghat testmelegének fejlesztésére, mert tudnivaló, hogy a mozgás által a vérkeringés gyorsabban válik, mielő kifolyólag a hőképződés is fokozódik. Akarattal hajszozni és kifirasztani az állatokat nem szabad, mert a felhevült test a nyugalomban hirtelen lehűlés után betegségeket kaphat, tehát őket békében hagyni a legjobb, mert minden állat a test melegének fenntartásához szükséges mozgást magától is megteszi, csak eleendő területe legyen red. Lektőni az állatot emiltett oknál fogva nem szabad.

A bekerített hely azon részén, merőről a

rekedése arányában könnyen felemelhesse, mikor is azt a falazathoz, vagy annak oszlopaihoz vaskapcsok, vagy horgokkal kell megszálidítani, hogy az állatok által fel ne döntessék. A szilárdan készített jászak mellett a folytonos almozás folytán annyira felszaporoódik a trágra, hogy utóljára egy irányban less a jászol tojójával, mikor az egyfőlől etetésre nem alkalmas, másfőlől az állatok belessenek, vagy egymást beletaszálják.

Az almozás, ha lehetséges, pályával kell eszközölni, mert ez jobban összanyomul, ürülékfelszró képessége is nagyobb, mint a szalmaféléknek, tehát az erjedés alkalmával nagyobb melegt fejleszt s azt jobban is megtartja. A trágyát a teleteltés alatt az állatok alól kihordani nem szabad, mert ez esetben

nál, mivel nem is piszkolják úgy be magukat. Takarításnál ne szoktassuk az állatokat lekötésre, hanem a szabadban régezzük s ha eleinte el is futnak a vakaró elöl, később megszokják és szeretni fogják, mert a nagy szőrözeten keresztül a bőr nem ingerlődik úgy, mint az istállón tartotaknál, sőt kellemes érzést idéz elő.

Azok az állatok, melyek az első teleteltésnél állják a szabadban, megszínlyk, miert is ezeknek erős hidegen külön való dédeletés ajánlatos, hanem a másodikon már meg sem érzik és az ilyen állatok edzettebb és mozgékonyabb válnak, mint az istállózás által elkenyézettek, miert is a legjobb igazon állatok az ily gulyából kerülnek ki.

Sékely Gábor.

alállítanunk, ami a költségeket aztán jelenté-
kenyen növeli.

A kérdéses esetben mindazonáltal a fa-
czementelőt találjuk a legalkalmasabbnak,
egyrészt mert a gyakori szélviharok e lapos
felületnek mint sem ártalmas, másrészt, mert
módközlök áll a felületnek s ezáltal az egész
tétő költségei is jelentékenyen redukáló. Ha
t. i. a felületnek alkalmas helyen több fa-, vagy
vasozsoplat támasztjuk alá s ezeket az osz-
lopotok közelvéli az istálló boltzintot hordó
vasozsoplat felé állítjuk, lehetséges lesz az
egész felületet egyszerű sarafalakkal 1—2
mestergereendő állítani össze. Így módon a
facementelő jóval kevesebbe kerül, mint pl.
egy cseréptető.

Magától értetődik, hogy az istálló oszlopait
a hordandó naggyobb tehernék megfelelőleg
valamivel erősebbre kell méretezni.

Ha folumkavacs, vagy apró zuzott kavics
nem esik messze, úgy ajánlom, hogy téglabolto-
zat helyett „Monier”-rendszerű betonbolto-
zatot alkalmazunk. A jelentékeny vasanyag-
vastvasser, oszlop, kapocsvas — megtakarítása
közvetveben a Monier-boltozat alig kerül
többbe, mint egy jól megszerkesztett, megfelelő
teherhordó képművelésű boltozaté.

Ilyen Monier-boltozat, facementelőnyi
emelétes istállókat, rakártnak stb. alulról
már több helyen tervezett s készséggel szolgál
közelebbi adatokkal.

Az újonnan építendő tisztalak befedése
pala helyett egyszerű *hornyos-cserép* fedéssel
ajánlok, a mely a mellett, hogy teljesen tűz-
biztos, jóval olcsóbb, mint a pala vagy a kö-
zönségesség cseréptető is s alig kerül pár kraj-
czárral többbe, mint a faszindelyfedés.

E cserépket majd minden naggyobb gőz-
erőre berendezett téglagyár készíti és ezrért
84—40 forint szállítja. Mivel egy m² területű
befedéshez átlag csak 15—20 db szükséges, a
fedés a munkával s a vízszintes huzagok
esetleges kimozdításával együtt legfeljebb 75—85
krba kerül.

Hogy egy erősebb szélroham a tétőt ki-
ne kezdhesse, tanácsos minden négyzetméte-
ren 2—2 cserépet dróttal a lécezekhez erősíteni.

Száhlendler Gy.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal.
Az OMRG közlömenyei.	61
Ünnesapok Közletken. — Meghívó.	61
Egyről-másról.	61
Gazdasági képesítés.	
Gótzalajnáivól eszékölök. Ifj. Sporon Pál.	62
Gazdasági újsóvnytan.	
Beteg buravetés. Mezey Gyula.	64
Állattenyésztés.	
Szarvasmarhák szabadban való teleteltése. Sestély Gábor.	65
Állategészségügy.	
A szercező tszóok elleni védőoltások. Zimmermann Agoston.	66
Leveléskrény.	66
Vegyesek.	67
Kereskedelem, tözside.	68
Budapesti gabonatosítás. — Szesszület. — A központi vádarcmarok érénygyeztes a nyagban (en gros) eladótt élléménkek áráiról. — Állatvadászok: Budapesti szarvasmarhavadás. — Budapesti juhvédár. — Budapesti vágómarhavadás. — Budapesti gazdasági és tenyészmarhavadás. — Bécsi vágómarhavadás. — Bécsi szarvasmarhavadás. — Bécsi sertésvadás. — Bécsi juhvédár.	68
Szerkesztői üzenetek.	68

Országos baromvárás Marosvásárhelyt
legközelebb január hó 14-én tartatik.

Borellenőző bizottságok. A földművelés-
ügyi m. kir. miniszter a mesterséges borok
készítésének és forgalomba hozatalának tila-
mazására szóló 1893. XXIII. L. c. 11-ik szakszava
értelmeben alakított állandó borvizsgáló szak-
értői bizottsok tagjairól az 1896. évi 6. kö-
vetkezéket nevezte ki: a) a budapesti bizottsá-
g: Agoston József kir. tanácsos, országgyűlési
képviseelő, Szalay Imre földirtokos, Takács
Mihály jószágigazgatót és Lindmayer Ferenc
székes-fővárosi törvényhatósági bizottsági tagot;
b) a kolozsvári bizottság pedig bár Jósika
Gábor kir. kamarás, országgyűlési képviselő,
Simay Ferenc földirtokos, Tokaji
László, az erdélyi gazdasági ügyek titkárát és
Weisz Józsefet, az erdélyi pinceszegylet igaz-
gatóját.

Pesti vármegye szövetkezeti mozgalma.
A pesti vármegye gazdasági egyesületei és hitel-
szövetkezetei képviselői előző évi 8-án népes ér-
tekezletet tartottak azon célból, hogy részle-
nemen megvitassák Károlyi Sándor grófnak a
fogyasztási és értékesítő szövetkezetek alapítása
érdekében a mult közgyűlésen felvetett eszmé-
ket. Gróf Kogelnicz Gábor elnök megnyitotta
a közgyűlést a szövetkezetek megalakításának
müködése előnyét fejtegette. A súlyos gazdasági
körülmények onyhítésre irányuló törekvések
vezették a gazdasági egyesületet, amikor
Károlyi Sándor gróf kezdeményezésére meg-
alkotta a községi hitelszövetkezeteket. Most
ugyanakkor Károlyi gróf egy másik üdvös eszmét
vetett föl a *községi értékesítési és fogyasztási
szövetkezetek létesítéséről*. Károlyi Sándor gróf
először is azokat az ellenvetéseket ezalfoja
meg, amelyek rendszeren felhozhatók a fogyasz-
tási szövetkezetek ellen s egyuttal fejtegetti
azokat az előnyöket, amelyek a fogyasztási
szövetkezetek létesítésével járnak. Az egyes
közgyűlési szövegeket fölött a gróf egy ország-
központi szövetkezetet kontemplál, amely
mely egyszerű fogyasztási cizikkelkel látja el az
egyes szövetkezeteket, másrészt felgyűjtötte a
gyakorlított. Nem minden falura tervez
külön szövetkezet, hanem egy-egy községi szö-
vetkezetnek 20—30 faluban lehetnek főköjái,
amelyekben foglalkoznak a fogyasztási szö-
vetkezetek megalakításának módozataival s
azután átter az értékesítési szövetkezetekre,
amelyek anyiban üdvösök a termelőkre nézve,
hogy a tömeges árúkat a kereskedő többet ad
már csak azért is, mert nem kénytelen sok
helyről összedzsind a termelvényeket, melyek-
nek ez utóbbi esetben a minősége is nagyon
kéts. Önjajta végül, hogy Pestmegye, amely-
nek gazdasági köréi leginkább vannak megba-
rátkozva a szövetkezeti eszmével, ismét menjen
elől a jó példával. Az értekezlet elvben egy-
hangulag elfogadta Károlyi gróf indítványát s
elhatározta, hogy fölkeri a gazdasági egyesületi
igazgatóság bizottságát, alakítson egy ország-
központi, amely tisztán a felvetett eszme
megvalósításával foglalkozzék. Kimondotta az
értekezlet azt is, hogy a hitelszövetkezetek
általán kezelsébe való átmenetelre alkalmasul
főszámból 100,000 forintnyi tőkét a fogyasztási
és értékesítési szövetkezetek alapítókje-
két kívánja fölszámlálni.

Frigyes fűherceg Mosonyt megye szarvas-
marhatenyésztéséért. Két évvel ezelőtt alakult
M.-Óváron a megye elhanyagolt szarvasmarha-
tenyésztésének fejlesztésére a „M.-Óvári szarvas-
marhatenyésztési egyesület”. Az egyesület, mely
24-gyel áll, ma már mintegy 700 lagot
szarvasmarhát tenyészget a földművelés-
ügyi miniszterium, a vármegye és a megyei
gazdasági egyesület is melegen támogatja. Az
egyesület idén eddigi müködésére és törekvé-
seire hivatalozva a megyei nyábrirtokosok tá-
mogattatás is kikeréte, elsősorban Frigyes fő-
hercegnek. A fűherceg a vármegyei uradalmi
gazdálkodás javaslataira az egyesület éllé-
mozdított, 600 forint adományozott. A fűherceg-
nek nagylyuk adományva nemcsak az egyesület
tagoknak, de az egész vármegye gazdalközön-
ségének ószinte örömezőre szolgált. Remélhető,

hogy a fűherceg nemcsé példáját követve a
többi megyei nyábrirtokosok is partfogó
készsébe veszik a törekvő egyesület, mely Uj-
hegyi Imre m.-óvári akadémiai tanár buzgó
vezetésével alakított példát adott már eddig is arra,
hogy egy gondoskodással megteremtett példát
hisz eszékölökkel is üdvös eredményeket érhet
el a közjó előmozdítása körül.

Gazdasági eszékölök és munkások juttal-
mazása. A földművelésügyi tárca 1898. évi
köllégszámok megfelelő összeg vétetett föl a
jó gazdasági eszékölök és munkások juttalmazá-
sára. A gazdasági eszékölök ügyében a földmű-
velésügyi miniszter az elismerésért megérdemelt
a példás hűség, a kifogástalan munkálkodás
anyagilag is értékes alakban való kitüntetésé-
réven, szerenő példát nyújthasson a munkás-
osztálynak s ezzel is tanúsagot téve a törvény-
hozásnak s a kormányzatnak a munkásokról
való gondoskodásról. Ily módon is hozzájárul-
hasson azon társadalmi körök elhátrahozásá-
ra, melyek a munkásnépet a bujgatózások iránt
főgyökényűbbá tették. A gazdasági egyesület,
megelőző gazdasági bizottság vezetőinek közre-
működésével a helyi hatóságok december hó
10-án országgyűlési kérvénnyel a juttalmazásra
érelmes, hosszabb idővel a helyi hatóságok
eszékölök és munkások névjegyzékét, akik közt
egy egyesület van, aki 30—40-ét év szolgát
egy helyen s nem egy munkás van, ki értéke-
dek óta mindig egyazon gazdaságba jár aratni
s napszámba. A földművelésügyi miniszter e
javaslattal alakján ezuttal több, mint 200
eszékölök, illetve munkások juttalmazványozott
fejtenk 50 frtyai juttalmat s emellett minden
részes részben kiállított dícsérő oklevélet is
adott. A pénzbeli juttalmak s a dícsérő okira-
tok csinos keretbe foglalva és év elején lesznek
a hatóság s a gazdalközöniség képviselői által a
juttalmazás megteremtésére kikeréte, melyek
nyolcszáz megfellelő mindenütt új önzényűvek
formában, melynek révén egyelőre leginkább ki-
tejesítésre juthat a juttalmazások erkölcsi értéke,
másfelől a gazdasági eszékölök és munkások
előre leginkább feltűnethetőek az elismerés-
es juttalmazatok kövételére melő példájá.

A gazdasági eszékölök juttalmazásának
szállítási. A mult évben ínyemű küldemények
szállításiára fenállott 20%-os ármerészkés ez
éven megújítja nem lett. A magyar mező-
gazdálkodás szövetkezetek a kereskedelmi minis-
terhez intézett feltérjesztése folytán a földmü-
velésügyi miniszternek meghallgatásával a keres-
kedelmi miniszter tekintettel az ország nemzeti
védelmének mutatkozó takarmánybiztonságára
szóban leült küldemények által folyó év május
hó 31-ig terjedő hatályilag 10%-os ármerészkés
intézőndögette. A miniszternek ezen inté-
kedéséről kifolyólag előrelátott, hogy köz-
vetlenül a gazdaságok az állattenyésztés előmoz-
dítására érdekelte nyújtott meg kedvezmény
több megújítja nem lesz.

Vasuti szállítási refakciók. Magyaror-
szág és Ausztria egymásközötti forgalmában a
bujgatózások által támasztott zivizvereny által
kérszerítve, a vasutisgázdálkodások a hivatalos
díjfeltevéseket az I. osztályba tartozó árak
után 40 fillér visszártmányozott, azaz
100 kgként; a többi osztályokba tartozó árak
után 5000 kgnál kisebb mennyiség feladásánál
a II. osztály díjtételeiből 94 fillér visszárt-
mányozott 100 kgként. Az I. osztályba tartozó árak
után, ha legalább 8000 kg. adatik fel a visszárt-
omány megkés az I. osztály díjtételeiből 12
fillért. Ha több ár. közt az ut különbözően
feltevényt ad és marhárisz arány marginin
8000 kg. mennyiségben kerül feladásra, a
visszártmányozás a II. oszt. díjtételeiből 100 kg-
ként 12 fillért teszi. A refakciókat a küde-
mény feladás helyett igénybe. A rendes szállí-
tás díjhoz viszonyított arányoszállítási köllégek
több eszékölök eszékölök. Budapesti
közötti ezeken 300 fillér helyett 260 fillér,
a második esetben 238 fillér helyett 144 fillér;
a harmadik esetben 224 fillér helyett 112 fillér
és a marginaránt 238 fillér helyett 112 fillér.

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII. József-körút 8.

Alakult 1894. évi en.
Elnök: TELEKI GÉZA gróf. Alnölk: CSAVOSSY BÉLA.

Legszélesebb tagok:

ANDRÁSY GÉZA gróf, HELLNAGY SÁNDOR, DESSYFFY ARISTID, PÖRÖGY EMIL, RUBINER GÉZA, SEIENTHAL RÁJKA, SZILASZY ZOLTÁN, SZÓNYI ZSIGMOND, TELEKI SÁNDOR gróf, Veszérgyvárosi SZÖVÉNY ÖRÖMÖD.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdaságosság általános elismerését szorít egy a tiszta és jóhisztúság terén híven megfélemlítettnek; folyton fejleszt a reformokat, melyeket a gazdaságosság évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes melegegését vívta ki magának, az

épület és általán (pausal) biztosításnál rendkívül mérsékelt díjaival telemes megkärítést tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bérvelgel; — minden más illeték kizárásával.

A takarmány és szalmáeseleség

biztosítás egy intézetnél sem eszközölhető oly olcsón és oly kedvező feltételek mellett mint a szövetkezetnél.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjhoz 5% díjengedélyben részesülnek. **Közgazdálkodók** használatukra, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külső-külső ajánlattal terményeiket biztosítják, 10% engedménnyel részesülnek. **Bővebb felvilágosítással** szolgál az igazgatóság Budapestben, (József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügyközpontok.

Eladó

szőlővessző.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület

„istvántelki immunis“ homoktalajú

szőlőjéből a következő

európai és amerikai szőlővesszők eladók.

1. Gyökeres európai vasszők.

Olasz Ritling	18,000 ezre	18 ftt
Nagy Burgundi	5,000	16 "
Mézes fehé	5,000	16 "
Madelaine angevine	2,000	16 "
Tramini piros	3,000	16 "

Madelaine angevine	3,000	8 ftt
Yrmini piros	4,000	8 "
Piros Baksz	2,000	8 "
Szent-Lőrincz	2,000	8 "
Nemes Kadarka	500	8 "

3. Gyökeres amerikai vasszők.

Jaquez 1,000 darab 10 "

4. Síma amerikai vasszők.

Herbemont	1,000 darab	6 ftt
Jaquez	8,000	6 "
Bijarra Sauvage	5,000	5 "

Megrendelések az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület

igazgatóságához

Budapest „Köztelek“ intézendők.

Az elszállítás órással vagy tavasszal történik a megrendelés sorsrendjében. A megrendelőnek a vesszők felé arra előre beklendítendő, hátralevő rész sárványtól szedték be. Csomagolással és vasútra szállítással érintenek 1 ftt számítatik.

Igazgató.

556/1899/II.1. sz.

Hirdetmény.

Egy éves méncsikók vásárlása.

Felhívom mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában legalább is **négy jó származású, erős csontú, szabályos testalkatú, saját nevelésű egy éves**

méncsikó

van s azokat az államnak **eladni kívánják**, hogy ebbeli szándékukat a helynek és utolsó postájának, a hol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, magasságának, színének és árának pontos megjelölésével a Földmívelésügyi m. kir. miniszteriumhoz benyújtsanak s 50 kcs bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban legkésőbb

1899. évi február hó 1-ig

bejelenteni sziveskedjék, mivel az ezen határidőn túl érkezett bejelentések figyelembe vételni nem fognak.

Budapest, 1899. évi január hó 4-én.

Földmívelésügyi m. kir. minister.

7138

Hirdetmény.

Délnemzet-ostriák-magyar vasúti kotelék.

A fenti kotelékben 1896. évi március 1. óta érvényben levő tenyésztési díjazásból fog díjazni legny. mely díjazásb kivétel díjazásból tartalm: Donau-schöning, Menges, Meschler, Pfullendorf és Radolfzell bádai nagyrézkészletig továbbá Menges és Pfullendorf württembergi államvasúti, valamint Budapest nyugati pályaudvar és Budapest-Ferencváros marhavásár állomások közti forgalomban. Ezen díjazásból a részes vasútnak díjmentesen megszerelendő. Budapest, 1898. december 9-én. Az igazgatóság.

Lapunk bekötési táblája

1 ftt 36 krért (portómentesen) kapható kiadóhivatalunkban.

ad 181,948/98. C. I. sz.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága

Hirdetmény.

Magyar-boszniai vasuti forgalom. Díjazásbási füzet kiadás.

A magyar-boszniai vasuti forgalomban 1899. évi január 1-én II. rész, 2 füzet cím alatt új díjazásbási füzet lép életbe, mely által az 1897. évi január 1. óta érvényes haszoncímű díjazásbási füzet hatályon kívül helyeztetik. Az új díjazásbási füzet tartalmaz mérsékelt díjtételeket, egyes árucikkkel és viszonylatok számára és a részes vasútnak megszerelhető lesz. Budapest, 1898. december hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága, egyerszintind a többi részes vasutak nevén is.

(Ufány. nem díjazatik.)

Sok pénzt

takarítath meg, ha az egerek és patkányok okozta kárisámtalan károok ellen védekezik.

Európa valamennyi katonai hadsége, sok ezer gazdálkodó, földbirtokos, erdősz, földmunk és magánzó ajánlja e eszközre a

Bender-féle szabadalmazott csapadék.

Egyesült kiadás! Képley prospectus legyen és birtalmat. Tartis védelmi!

KARL BENDER I., WIEN, IV./F.

